

## СУЧАСНА СИСТЕМА ДЖЕРЕЛ МИТНОГО ПРАВА

Митне право є унікальною комплексною правовою галуззю, яка представляє собою цілісну взаємозалежну систему державних правових норм, з різної галузевою та правовою приналежністю.

Митна справа є особливою сферою діяльності держави, що вимагає особливого правового регулювання, що здійснюється за допомогою різноманітних правових актів. Беззаперечну значимість мають джерела митного права, які мають завжди відповідати викликам часу, є розгалуженою системою нормативних актів, та від яких напряду залежить економічна стабільність держави.

Метою нашої роботи є з'ясування особливостей сучасної системи джерел митного права в Україні.

Проблема теоретичного осмислення системи джерел митного права в Україні неодноразово опинялась в рамках дослідницьких пошуків, в нашій роботі використано праці В. Ігоніна, М. Шульги та С. Перепьолкіна.

Варто вказати, що на сьогодні відсутній єдиний підхід до визначення «джерел митного права». Під джерелами митного права розуміють зовнішні форми вираження і закріплення митно-правових норм. В. Ігонін визначає митно-правові норми як встановлені або санкціоновані державою правила поведінки, які регулюють суспільні відносини, що виникають в процесі або з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон, тобто в сфері митної справи.

Більш загальним є інший підхід. Зокрема, джерела митного права - це нормативні правові акти, прийняті уповноваженими державними органами, що мають офіційний характер, в яких закріплені норми галузі митного права. Дане визначення, як зазначає С. Перепьолкін, властиво джерел будь-якої галузі права, однак, в силу інтеграційних та глобалізаційних процесів у світовій спільноті джерела митного права мають істотну специфіку.

М. Шульга зазначає, що джерела митного права становлять єдину, цілісну систему, елементи якої перебувають у відносній субординації та ієрархічній підпорядкованості відповідно до логіки правового регулювання митної справи.

Специфічною рисою джерел митного права є те, що митна справа безпосередньо стосується і пов'язане з укладанням міжнародних договорів і контактів. Сучасна концепція розвитку адміністрування в рамках митниці

складається в прагненні до загальної стандартизації та уніфікації норм, які регламентують міжнародну торгівлю загалом і зокрема митна справа.

Систему джерел митного права України становлять: Конституція України та закони України; міжнародні договори, які належним чином ратифіковані ВРУ; підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють питання здійснення митної справи; звичаєве право; судова практика; норми м'якого права (акти міжнародних організацій, модельні закони, політичні домовленості).

На перше місце в системі джерел митного права варто встановити міжнародні договори і конвенції, щодо яких Конституцією встановлено пріоритет по відношенню до національних правових актів у разі їх визнання (Конституція України).

Серед законів чільне місце в системі джерел митного права посідає Митний кодекс України як кодифіковане зібрання найбільш важливих норм митного права. Значних змін зазнало митне законодавство України у зв'язку з прийняттям у березні 2012р. нового Митного кодексу України. С. Перепьолкін характеризуючи новий правовий акт, стверджує що він увібрав у себе як попередній позитивний, так і сучасний досвід правового регулювання митної справи, являє собою разом із Конституцією України основу митного законодавства. Значна роль в регулюванні митних правовідносин грають підзаконні правові акти, оскільки закони не можуть вирішувати всі виникаючі питання в галузі митної справи. У митному праві України присутня значна частка відомчих норм, що приймаються наказами Державної митної служби України. Важливість і специфічність даних актів полягає в тому, що їх призначення в оперативному впливі на відносини, своєрідної миттєвої реакції держави на зміну в механізмі регулювання задля їх поліпшення.

Звичаєве право відіграє не останню роль у регулюванні митних відносин та є одним із джерел митного права. На думку В. Ігоніна у митній справі міжнародно-правові звичаї найчастіше використовуються у двох випадках – при митному оформленні вантажу, який перевозиться морем, і при визначенні митної вартості товарів.

Отже, подальший розвиток митного законодавства є одним із головних пріоритетів діяльності органів державної влади, від цього залежить не тільки економічна безпека держави, а й її авторитет у світі.